

Prowadniczy KM
18.02.21 w P
KSkarg

KR. 152.4.2021

Remigiusz Garbiec

Mysłowice, dnia 18.02.2021 r.

O.9229, 2021

Rada Miasta Mysłowice
Plac Wolności 5
41-400 Mysłowice

PETYCJA
w interesie publicznym
w sprawie zmian w Statucie Miasta Mysłowice i statutach jednostek pomocniczych Miasta Mysłowice dotyczących nazw jednostek pomocniczych oraz ich organizacji

Wysoka Rado,

na podstawie art. 63 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i art. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach,

żądam:

dokonania następujących zmian w Statucie Miasta Mysłowice oraz w statutach jednostek pomocniczych Miasta Mysłowice:

- 1) zmiany nazwy jednostek pomocniczych z "dzielnice" na "cyrkuły",
- 2) ograniczenia liczebności każdej z rad jednostek pomocniczych z 15 do 9 członków,
- 3) zastąpienia zarządów jednostek pomocniczych burmistrzami cyrkułów,
- 4) ustalenia, że burmistrzowie cyrkułów wybierani są w wyborach bezpośrednich, podczas tych samych zebrań mieszkańców, na których wybierane są rady jednostek pomocniczych.

Wyrażam zgodę na upublicznienie moich danych osobowych w zakresie imienia i nazwiska.

Petycja jest składana za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w związku z czym nie wymaga dla swej ważności podpisu odrębnego, ani kwalifikowanego podpisu elektronicznego, a jedynie oznaczenia nadawcy, jego adresu zamieszkania oraz adresu poczty elektronicznej.

Z wyrazami szacunku

Remigiusz Garbiec

Uzasadnienie

Ad. 1. Art. 5 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stanowi, że rady gmin mogą tworzyć jednostki pomocnicze – sołectwa, dzielnice, osiedla i inne. W literaturze prawniczej trzy pierwsze rodzaje jednostek uchodzą za tzw "jednostki nazwane", a jednostki "inne", za tzw "jednostki nienazwane". Zgodnie z w/w literaturą rada gminy nazywając jednostki pomocnicze inaczej niż sołectwa, osiedla lub dzielnice – uzyskuje dużo większą niż zazwyczaj swobodę nazywania i organizowania ich organów. Według mojej wiedzy w Polsce istnieje aktualnie tylko jedna gmina, która posiada jednostki nienazwane, a są nią Katowice, ponieważ jednostki pomocnicze w tym mieście noszą nazwę jednostek pomocniczych (sic!). Katowice jednak nie wykorzystały szansy jaką daje posiadanie jednostek nienazwanych i nie zorganizowały ich według własnego pomysłu, lecz beznamytnie przejęły wzory od osiedli i dzielnic funkcjonujących w innych miastach.

Strona 1 z 3

3.	O:9229.2021	18.02.2021	Petycja z dnia 18.02.2021 r. w sprawie zmian w Statucie Miasta Mysłowice	KS	19.02.2021

Postuluję zmianę nazw jednostek pomocniczych w Mysłowicach z "dzielnice" na "cyrkuły" w celu uzyskania przez Wysoką Radę większej swobody ich organizowania, co ma służyć uproszczeniu i zaktywizowaniu struktur.

Postuluję nazwę "cyrkuły" zamiast dowolnej innej, ponieważ nazwa ta wynika z miejscowej tradycji samorządowej. Mysłowice były bowiem podzielone na jednostki pomocnicze – cyrkuły (l. poj. niem. Bezirk, czyt.: becyrk) w latach 1859-1923. Nazwa "cyrkuły" jest również znana ogólnopolskiej tradycji samorządowej, gdyż na takie jednostki pomocnicze były w przeszłości podzielone inne miasta, np. Kraków i Warszawa (ta ostatnia w latach 1791-1916).

Ad. 2. Postuluję ograniczenie liczby członków w radzie każdej jednostki z 15 do 9 osób ze względu na doświadczenia dotyczące funkcjonowania w Mysłowicach rad osiedli i rad dzielnic w ostatnich 30-tu latach. Jest powszechnie wiadomym, że już w pierwszym roku po wyborach – część członków rad jednostek, zauważając, że rady te mają znikomy wpływ na życie Miasta – rezygnuje trwale z udziału w ich posiedzeniach. Ten stan rzeczy powoduje częsty brak kworum, co blokuje możliwość podejmowania legalnych uchwał. W drugim roku po wyborach w wielu jednostkach rady liczą jedynie po ok. 10-ciu członków. Postulowana przeze mnie liczba 9-ciu członków wynika z potrzeby zachowania nieparzystości. 9-Osobowa rada jednostki powinna moim zdaniem funkcjonować bez zakłóceń przez całą kadencję.

Pokreślam, że podstawę prawną do ograniczenia liczby członków organu uchwałodawczego jednostki pomocniczej wydaje się stwarzać jedynie uprzednie wprowadzenie do Statutu Miasta Mysłowice możliwości ustanawiania jednostek pomocniczych o nazwie cyrkuły.

Ad. 3. Postuluję zastąpienie kolegialnych organów wykonawczych jednostek pomocniczych, tzn 3-5-osobowych zarządów organami monokratycznymi, tzn burmistrzami cyrkułów. Najnowsza historia jednostek pomocniczych w Mysłowicach wskazuje jasno, że zarządy jednostek nie działają zgodnie z przepisami statutów, a najczęściej nie działają wogóle, natomiast ich zadania wykonują przewodniczący rad, zresztą bez żadnej podstawy prawnej. Wynika to moim zdaniem z niezrozumienia przez członków zarządów i członków rad statutowej roli organów wykonawczych i ich odrębności od organów uchwałodawczych. Zrozumienie to utrudnia wydatnie fakt wyłaniania członków zarządów spośród członków rad, przez co w potocznym mniemaniu różnica między tymi organami się zaciera.

Przed 2002 r. organy miast w postaci rad i zarządów pełniły w stosunku do organów jednostek pomocniczych (rad i zarządów) funkcję edukacyjną, zgodnie z zasadą "przykład idzie z góry". Jednak po roku 2002 r., kiedy zarządy miast zostały zastąpione organami monokratycznymi w postaci burmistrzów i prezydentów, funkcja edukacyjna zanikła, pogłębiając niezrozumienie prawa. Aby przywrócić tą funkcję – konieczne jest zastąpienie zarządów jednostek pomocniczych – burmistrzami. Wtedy dla mieszkańców staną się jasne analogie: "rada miasta – rada cyrkułu" oraz "prezydent miasta – burmistrz cyrkułu".

Nazwa "burmistrz" w prawie polskim nie jest zastrzeżona wyłącznie dla organów wykonawczych gmin miejskich i miejsko-wiejskich w powiatach ziemskich, ponieważ taką nazwę noszą także przewodniczący zarządów jednostek pomocniczych w Mieście Stołecznym Warszawa. Nie można ich pomylić z organem wykonawczym tego miasta, ponieważ nie nosi on nazwy burmistrz, lecz prezydent miasta. Również w Niemczech przewodniczący organów wykonawczych lub monokratyczne organy wykonawcze jednostek pomocniczych miast na prawach powiatu noszą często nazwę Bezirksbürgermeister (czyt.: becyrkburgermajster), tzn burmistrz cyrkułu. Również tych niemieckich burmistrzów cyrkułowych nie można pomylić z organem wykonawczym miasta na prawach powiatu, ponieważ nie nosi on nazwy Bürgermeister/ burmistrz, lecz Oberbürgermeister/ nadburmistrz. Podobna pomyłka nie zajdzie także w Mysłowicach, ponieważ organem wykonawczym tegoż miasta na prawach powiatu jest prezydent miasta, a nie burmistrz. Sama nazwa prezydent miasta czy nadburmistrz narzuca wręcz domniemanie, że w mieście powinni

funkcjonować również burmistrzowie części składowych miasta. Zakładam też, że osoby pełniące funkcje burmistrzów powinny stać się dużo bardziej rozpoznawalne dla mieszkańców jednostek pomocniczych niż dotychczasowi przewodniczący zarządów, co należy uznać – ze względu na potrzebę rozwoju konstytucyjnej zasady pomocniczości – za korzyść samą w sobie. Za korzyść samą w sobie należy również uznać ograniczenie biurokracji, ponieważ burmistrz w przeciwieństwie do zarządu, nie będzie musiał poświęcać czasu na protokołowanie "posiedzeń". Pokreślam, że podstawę prawną do zastąpienia organów kolegialnych (zarządów) organami monokratycznymi (burmistrzami) wydaje się stwarzać jedynie uprzednie wprowadzenie do Statutu Miasta Mysłowice możliwości ustanawiania jednostek pomocniczych o nazwie cyrkuły.

Ad. 4. Wybór burmistrza cyrkułu w sposób bezpośredni przez to samo zebranie mieszkańców, które wybiera radę cyrkułu ma na celu zwiększenie zainteresowania mieszkańców udziałem w procesie wyborczym poprzez upodobnienie tych wyborów do wyborów bezpośrednich prezydenta i rady miasta. Wybory bezpośrednie burmistrza cyrkułu powinny ostatecznie zapewnić odróżnianie przez mieszkańców organu wykonawczego od organu uchwałodawczego jednostki pomocniczej.

Nadmieniam, że moim zdaniem uwzględnienie niejszej petycji i przystąpienie do prac nad jej urzeczywistnieniem może przyczynić się do promocji Miasta Mysłowice oraz uczynić z niego wzór rozwiązań dla innych miast polskich, a być może także dla zmian ustawowych.

Propozycje dodatkowe, nie wymagające rozpatrywania w trybie petycji, ale stanowiące integralną część niniejszego dokumentu

W przypadku uwzględnienia przez Wysoką Radę niniejszej petycji i podjęcia odpowiednich prac przez powołaną do tego celu komisję doraźną, uprawnioną do inicjatywy uchwałodawczej – proponuję jednoczesne podjęcie przez w/w komisję szerszych prac statutowych, obejmujących:

- 1) preredagowanie statutów jednostek pomocniczych w kierunku podziału przepisów na części logiczne, zwiększenia precyzyjności i przejrzystości tychże przepisów oraz w kierunku zwiększenia kompetencji wnioskodawczo-opiniodawczych i finansowych jednostek pomocniczych, biorąc pod uwagę wszystkie aktualne postanowienia ustawy o samorządzie gminnym dotyczące jednostek pomocniczych oraz czerpiąc przykłady z lokalnych rozwiązań prawnych, np. ze statutów osiedli miasta Wrocławia,
- 2) usunięcia ze statutów jednostek pomocniczych przepisu o możliwości posiadania herbów przez te jednostki, ponieważ przepis ten jest niezgodny z prawem powszechnym, o czym świadczą rozstrzygnięcia nadzorcze wojewodów i orzecznictwo sądów administracyjnych; zamiast tego proponuję wprowadzenie do Statutu Miasta Mysłowice przepisu umożliwiającego używanie przez te jednostki herbu Miasta Mysłowice (bez potrzeby ubiegania się o pisemną zgodę Prezydenta Miasta, jak stanowi jedna z uchwał RM) oraz symboli graficznych (nie "herbów"!) tożsamy co do wyglądu z herbami byłych gmin włączonych w przeszłości do Miasta Mysłowice, o ile dane jednostki dziedziczą nazwy lub/i obszary po tych gminach,
- 3) usunięcia ze statutów jednostek pomocniczych przepisu obligującego rady jednostek do powoływania komisji rewizyjnych, ponieważ komisje te w praktyce nie funkcjonują i nie funkcjonowały w przeszłości; zamiast tego proponuję wprowadzenie przepisu umożliwiającego powoływanie komisji rewizyjnych – w przypadku takiej potrzeby,
- 4) zmiany nazwy jednostki pomocniczej "Piasek" na "Piasek-Szabelnia"; dotychczasowa bowiem nazwa zawiera tylko potoczną nazwę młodszej, południowej części dzielnicy, ze szkodą dla urzędowej (zob.: rejestr TERYT), starszej nazwy części północnej.
- 5) zmiany trudnej do identyfikacji przez mieszkańców nazwy jednostki pomocniczej "Mysłowice Centrum" na rozpoznawalną nazwę potoczną "Klachowiec-Rymera".